

QUIZ O PRAWACH SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO w odniesieniu do obszarów programu SZKOŁA DEMOKRACJI

Nie wiem czy zawsze trzeba zadawać wszystkie pytania z obszaru ponieważ może to zająć sporo czasu.

OBSZAR 1 – WYBORY I KWESTIE FORMALNE

1. Kto może głosować w wyborach do władz samorządu uczniowskiego?

Odp. Wszyscy uczniowie i uczennice szkoły niezależnie od klasy, wieku, ocen (wyjątek można zrobić dla osób z klas I-III SP).

2. Kto może zabronić uczniowi lub uczennicy kandydowania do samorządu uczniowskiego i w jakim wypadku?

Odp. Nikt i w żadnym wypadku o ile dana osoba jest uczniem/uczennicą szkoły. Niedopuszczalne jest ograniczanie kandydowania przez takie czynniki jak średnia ocen, zachowanie, opinia dyrektora lub wychowawcy. Dopuszczalne ograniczenia to np. spełnienie określonych wymogów formalnych jak zebranie danej liczby podpisów, złożenie odpowiednich dokumentów (np. kwestionariusz, program wyborczy).

3. Czy uczniowie mogą działać w organizacjach i stowarzyszeniach na terenie szkoły?

Odp. Tak, choć zgodę na działanie jakichkolwiek organizacji i stowarzyszeń na terenie szkoły musi wyrazić dyrektor szkoły. Wyjątkiem są wszelkiego rodzaju partie czy organizacje polityczne (np. młodzieżówki), których działalność na terenie szkół jest prawnie zakazana.

4. W jaki sposób samorząd uczniowski może gromadzić środki finansowe?

Odp. Zgodnie z ustawą SU nie może gromadzić żadnych środków finansowych. Jednak możliwe jest obejście tego zakazu np. przekazując zebrane pieniądze na konto szkoły lub Rady Rodziców a następnie przekazanie przez RR lub szkołę tych środków z powrotem na potrzeby SU. Inne opcje to: zbiórka publiczna (musi być zgłoszona online, zawsze na określony cel), spółdzielnia uczniowska, stowarzyszenie działające przy szkole. Generalnie nie zniechęcamy SU do zbierania środków na swoje potrzeby ale warto mieć świadomość, że w świetle prawa to „szara strefa”.

5. W jakim akcie prawnym zapisane są uprawnienia samorządu uczniowskiego?

Odp. Od 1 września 2017 uprawnienia samorządu uczniowskiego określa ustawa Prawo Oświatowe w art. 85. Jest to jednak kopia wcześniejszej wersji art. 55 ustawy o systemie oświaty. Żadne zmiany związane z SU nie nastąpiły po „reformie”.

OBSZAR 2 – KOMUNIKACJA I MEDIA

1. Czy nauczyciele mogą decydować o treściach zawartych w mediach (strona, facebook, gazetka) prowadzonych przez samorząd lub/i uczniów i uczennice szkoły?

Odp. Nie mogą decydować ani ograniczać uczniów pod względem treści zawartych w takich mediach. Konstytucyjna wolność słowa i mediów obejmuje również media wydawane przez osoby niepełnoletnie. O ile nie jest łamane prawo, mogą one pisać o czym i jak chcą. Zachęcamy raczej do wspólnej z uczniami i uczennicami rozmowy o tym, co cechuje wartościowe, dobre media, wspólne wypracowanie kodeksu szkolnego dziennikarza itp. aktywności, które pozwolą samym uczniom kontrolować jakość swoich tekstów i materiałów.

2. W jakiej sytuacji dyrektor szkoły może wstrzymać kolportaż gazetki szkolnej lub nakazać usunięcie artykułu/materiału na stronie lub facebooku?

Odp. Jedynie w sytuacji złamania prawa przez autorów materiału np. obrażanie osób, zamieszczanie treści nawołujących do nienawiści, rasistowskich, wulgarnych itp.

OBSZAR 3 – DZIAŁANIA UCZNIÓW

1. Jakie szkolne imprezy czy wydarzenia samorząd uczniowski ma obowiązek zrealizować?

Odp. Żadnych. Nie ma przepisów ani regulacji zmuszających SU do organizowania konkretnych wydarzeń, nie powinno być również takich zapisów w statucie szkoły lub regulaminie SU. Zakładamy, że plan pracy SU powinno każdego roku być tworzony indywidualnie przez uczniów, bazując na potrzebach i zainteresowaniach uczniów szkoły. Żadne działania nie powinny być narzucane samorządowi przez dyrekcję i/lub nauczycieli.

2. Do kogo samorząd uczniowski kieruje wnioski i opinie dotyczące realizacji inicjatyw uczniowskich?

Odp. Do dyrektora szkoły. Zgodnie z prawem na każde działanie/wydarzenie odbywające się na terenie szkoły władze SU (jak i wszyscy inni uczniowie czy inne osoby) muszą uzyskać zgodę dyrektora szkoły. Prawo nie określa żadnych działań, które władze SU mogłyby prowadzić bez zgody dyrektora.

OBSZAR 4 – PODEJMOWANIE DECYZJI

1. W podejmowaniu jakich decyzji dotyczących życia i funkcjonowania szkoły mogą uczestniczyć uczniowie i uczennice?

Odp. We wszystkich. Prawo nie daje tutaj żadnych ograniczeń, szkoła może konsultować z uczniami lub włączać ich we wspólne podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach. Aczkolwiek zdecydowanie zalecamy, jeśli do tej pory się to nie działo, zaczynać od spraw bezpośrednio związanych z życiem uczniów a jednocześnie niezbyt skomplikowanych (np. wygląd szkoły, klas, zagospodarowanie fragmentów przestrzeni szkoły lub otoczenia, zakup sprzętu sportowego/wyposażenia/książek do biblioteki, miejsca szkolnych wyjść, wydarzenia organizowane przez władze SU) a dopiero po przeprowadzeniu kilku takich procesów podejmowania decyzji można zabierać się za sprawy trudniejsze i większej wagi.

2. Czym różnią się konsultacje od współdecydowania?

Odp. Organizując konsultacje deklarujemy, że chcemy poznać zdanie uczniów w jakiejś sprawie, aczkolwiek nie obiecujemy że koniecznie to zdanie zostanie uwzględnione – podjęcie decyzji leży po stronie organizatora konsultacji. W przypadku współdecydowania oddajemy decyzyjność stronom jakie zapraszamy do procesu, decyzja zostaje podjęta wspólnie na wcześniej ustalonych zasadach, nie ma możliwości zmiany tej decyzji nawet jeśli nie odpowiada ona organizatorom współdecydowania. Jest to więc o wiele bardziej upodmiotawiające uczniów lecz jest również większym wyzwaniem.

3. Czym jest rada szkoły i kto może złożyć wniosek o jej powstanie?

Odp. Rada szkoły to nieobowiązkowa instytucja zrzeszająca przedstawicieli uczniów, nauczycieli i rodziców. Może powstać na wniosek przedstawicieli jednej z tych grup (w przypadku SP wniosek musi być złożony przez Radę Rodziców lub Radę Pedagogiczną). Dyrektor ma obowiązek powołać radę jeśli wniosek zostanie złożony. Rada szkoły ma szerokie kompetencje, m.in. zatwierdzanie budżetu szkoły dlatego często dyrektorzy nie są entuzjastami ich tworzenia. Wymaga ona również zaangażowania przedstawicieli każdej z 3 grup inaczej jej praca zostaje zablokowana.

OBSZAR 5 – UCZENIE SIĘ I NAUCZANIE

1. Czy nauczyciel może odmówić szczegółowego uzasadnienia wystawionej oceny? Kto może żądać uzasadnienia oceny wystawionej przez nauczyciela?

Odp. Nie. Nauczyciel ma obowiązek wskazać uczniowi konkretne kryteria jakimi się kierował wystawiając ocenę, odnieść się do spisanych i upublicznionych zapisów przedmiotowego systemu oceniania. O uzasadnienie oceny jak również okazanie przedmiotowego systemu oceniania dla danego przedmiotu w każdej

chwili może wystąpić sam uczeń/uczennica, rodzice jak i przedstawiciele samorządu uczniowskiego w odniesieniu do każdego ucznia/uczennicy w szkole.

2. Czym jest ocenianie kształtujące?

Ocenianie kształtujące to zbiór metod i technik nauczania mających na celu uczynić z uczniów i uczennic osoby współodpowiedzialne za swój proces uczenia się i oceniania. Zakłada, że uczniowie uczą się lepiej i efektywniej jeśli mają wpływ na to, czego i jak są uczeni, mają pełną świadomość celów nauczania i wspólnie z nauczycielem tworzą kryteria według których są oceniani a zamiast ocen liczbowych otrzymują informację zwrotną zawierającą opisowe określenie postępów w nauce oraz braków i dalszych kierunków rozwoju. Podstawowe narzędzia OK to: cele lekcji, nacobezu (kryteria – na co będą zwracał uwagę, współtworzone z uczniami), informacja zwrotna.